14/09/2021

Γιατί την ημέρα του Σταυρού μοιράζεται βασιλικός;

/ Ορθόδοξες Προβολές

Την παραμονή της εορτής της Υψώσεως του Τιμίου Σταυρού, συνηθίζεται να πηγαίνουμε στους ιερούς ναούς τους βασιλικούς που φροντίζαμε όλο το καλοκαίρι, για να τους μοιράσει ανήμερα της εορτής του Σταυρού ο ιερέας στους πιστούς. Πρόκειται, μάλιστα, για ένα έθιμο αιώνων.

Οι Χριστιανοί έθαψαν τον ξύλινο σταυρό του Χριστού βαθιά στο χώμα για να μην τον βρουν οι ειδωλολάτρες και τον μολύνουν. Όταν έπειτα από καιρό επικράτησε ο Χριστιανισμός, η Αγία Ελένη αποφάσισε να βρει και να ξεθάψει τον Τίμιο Σταυρό και να τον στήσει μέσα στην Εκκλησία στα Ιεροσόλυμα για να τον προσκυνούν οι Χριστιανοί. Πήγε λοιπόν η ίδια στα Ιεροσόλυμα και ζήτησε να μάθει σε ποιο μέρος ήταν θαμμένος ο Σταυρός. Όμως κανένας Χριστιανός δεν ήξερε να της πει. Εκείνοι που πριν από πολλά χρόνια τον είχαν θάψει βαθιά στο χώμα, είχαν πια πεθάνει. Έβαλε λοιπόν η Αγία Ελένη χιλιάδες εργάτες κι άρχισαν να σκάβουν όλα τα χωράφια εκεί γύρω. Ήταν σίγουρη πως θα ανακάλυπτε τον Σταυρό του Κυρίου.

Κάποια μέρα, καθώς η Αγία Ελένη βάδιζε μέσα σ’ ένα χωράφι, πάτησε ένα χορτάρι και αμέσως μια γλυκιά μυρωδιά γέμισε τον αέρα. Η μυρωδιά προέρχονταν από το φυτό που πατούσε και αμέσως ζήτησε από τους εργάτες να σκάψουν ακριβώς εκεί. Ήταν, τελικά, το μέρος που ήταν θαμμένος ο Σταυρός. Το φυτό που αποτέλεσε σημείο αναφορά ονομάστηκε βασιλικός και έκτοτε κάθε χρόνο στις 14 Σεπτεμβρίου τιμάται αναλόγως. Την ημέρα του εορτασμού της υψώσεως του Σταυρού , λοιπόν,οι ιερείς μοιράζουν βασιλικό στους πιστούς, για να υπενθυμίσουν στους πιστούς τον τρόπο και το σημείο που βρέθηκε ο Σταυρός που μαρτύρησε ο Χριστός.

Με τον Αγιασμό και το βασιλικό της Υψώσεως του Σταυρού φτιάχνεται το προζύμι της νέας χρονιάς, που τα παλαιότερα χρόνια οι νοικοκυρές χρησιμοποιούσαν για να ζυμώσουν το ψωμί αλλά και τα πρόσφορα.

«Με τ΄Σταυρού τον αγιασμό κάμνε το προζύμ’ για ούλο το χρόνο» συμβούλευαν οι μητέρες τις θυγατέρες τους.

Το βασιλικό που έπαιρναν από τον ιερέα αρχικά τον χρησιμοποιούσαν για να σταυρώσουν το προζύμι και στην συνέχεια τον τοποθετούσαν μέσα σε ποτήρι με νερό ευελπιστώντας να βγάλει ρίζες για να τον ξαναφυτεύσουν.

Συνήθιζαν να λένε για το βασιλικό:

«Βασιλικός κι αν μαραθεί
Κι αν γείρουν τα κλωνιά του
Ρίξε νερό στη ρίζα του
Να’ ρθεί στα πρωτινά του».